

DIGITALE KULTURHISTORISKE ARKIV - hvorfor og hvordan?

Arrangører:

Norsk Folkemminnesamling, UiO

NFS har siden opprettelsen i 1914 jobbet med å samle, bevare og formidle tradisjonsmateriale. Det dreier seg i hovedsak om UNESCO-listede skriftlige nedtegnelser av muntlig folkediktning som eventyr, sagn og ballader samlet inn på 1800- og 1900-tallet. I tillegg kommer nyere materiale etter for eksempel de store norske livshistorieinnsamlingene i 1964, 1981 og 1996.

Norsk etnologisk gransking, Norsk Folkemuseum

NEG er et tradisjonsarkiv ved Norsk Folkemuseum der det er samlet mer enn 40 000 personlige beretninger om livets ulike sider. Fra NEG ble grunnlagt i 1946 har arkivet stilt de frivillige meddelerne et stort antall spørsmål om emner som hører dagliglivet til.

Dialekt-, ortnamns- og folkminnesarkivet i Göteborg

DAG omfatter et svært variert materiale: ulike former for skriftlig materiale, fotografier, intervjuer, musikkinnspillinger. Det består av folkeminner opptegnet i det vestlige Sverige fra 1800-tallet til i dag, en dialektordsamling og en stedsnavnssamling.

Sammenheng:

Det er lange tradisjoner for kulturhistoriske arkiv i Norge og Norden for øvrig, og feltet er mangslungent og desentralisert. Vi har folkemusikkarkiv, folkloristiske og etnologiske arkiv, dialekt- og stedsnavnsarkiv, små arkiv basert på ulike typer minneinnsamlinger, og så videre. De kulturhistoriske arkivene er oftest levende arkiv. De inneholder omfattende eldre materiale, men driver samtidig nyinnsamling. Både de eldre og de yngre delene av arkivene består oftest av initierte kildetyper som feltarbeid, intervjuer og spørrelister. De kulturhistoriske arkivene er i dag viktige kunnskapsbaser, og er ofte svært vitale. Samtidig er de nesten uten unntak små institusjoner med få ansatte, og i den institusjonsstrukturen de er en del av er de ofte uten støtteapparat tilpasset egne behov.

Foreløpig har de kulturhistoriske arkivene falt mellom stolene i arkivbibliotek-museumssektoren. Vårt materiale gjør seg ikke nødvendigvis godt i for eksempel et system som det norske Digitalt Museum. Flere av de nordiske kulturhistoriske arkivene er i dag lite kjent, og viktig eldre materiale lider under vanskjøtsel og glemsel. Vår store fordel i dag er at både vårt materiale og våre arbeidsmetoder kan se ut til å passe som hånd i hanske med digitalisering og sosiale medier. Dette må utnyttes! Det er behov for en gjennomtenkt løsning for både digital lagring, innhenting

av materiale og publisering. Vi trenger ikke bare et digitalt arkiv, men en digital arbeidsmåte. Hvorfor og hvordan gjør vi det?

Innledninger til panelet:

Hvis vi får konferansekomiteens velsignelse, ønsker vi å legge vekt mer på debatt enn på foredrag i dette panelet. Det vil si at vi lar presentasjonene vare i 15 minutter, med 15 minutter til spørsmål og diskusjon. Vi planlegger følgende tre korte foredrag:

- **ET LEVENDE ARKIV: HVA ER DET?** Hvilke unike behov har vi i kulturhistoriske arkivinstitusjoner – som levende, uavslutta arkiv?

Ved Audun Kjus, NEG

- **HVEM EIER ARKIVET?** Hva innebærer det om vi ønsker (eller er lovpålagt) å gi deltakere i dokumentasjonsprosjekter full råderett over egne bidrag?

Ved Ida Tolgensbakk, NEG

- **ÅPNE OPP DE GAMLE SAMLINGENE – UPROBLEMATISK?** Digitalisering gir fantastiske muligheter for å aktualisere eldre materiale: gjøre det tilgjengelig, og koble det på andre prosjekter. Men er alt like aktuelt? Og hvordan tar vi vare på alle sider av kildeverdien til materialet?

Ved Line Esborg, NFS

Ordstyrer: Fredrik Skott, DAG

Kontaktperson: Ida Tolgensbakk, NEG